

Ungaria și maghiarii de dincolo de graniță (1948-1989)

BÁRDI Nándor*

Keywords: *Hungarian minorities, minority policy, Romanian-Hungarian relations, socialist countries*

Hungary and the Hungarians Abroad (1948-1989)

The study examines the approach of the Hungarian foreign policy – subject to Soviet interests - to Hungarian minorities in the neighbouring countries between 1948-1989. In fact, in the Rákosi era (1948-1954) there was an iron curtain between Hungary and the neighbouring countries and minority issues were regarded as internal affairs. After 1956 during the time of consolidation the same policy was continued and even declared by the Kádár government. From the late sixties in the bilateral relations minority issues were made central with reference to the marxist-leninist nationality policy. At that time the „bridge” role and ideology of „double ties”, which were not accepted by the socialist countries except Yugoslavia, arose. In the late eighties that was replaced by the notion of the cultural state including ethnic Hungarians as part of the Hungarian nation. With the change of system it began to be undertaken at institutional level.

Timp de patru decenii, aria de manevră a politicii externe maghiare a fost determinată de influența de mare putere a Uniunii Sovietice. În lumea bipolară de atunci, declararea neutralității și părăsirea Tratatului de la Varșovia (octombrie, 1956), dispusă de guvernul Imre Nagy, nu a dus la nici un rezultat. După ocuparea militară sovietică din 4 noiembrie 1956, guvernul Kádár a fost preocupat exclusiv de dobândirea legitimității, a recunoașterii internaționale. În această perioadă a pornit procesul de diversificare al dezvoltării țărilor socialiste, proces în care impunerea intereselor naționale, concurența pentru tehnologii occidentale și pentru construirea unor relații economice cu Occidentul a definit comportamentul acestor țări central-europene. În epoca Rákosi, respectiv în cea mai mare parte a epocii Kádár, nu putem vorbi de o politică față de maghiarii de dincolo de granițe, din cauza faptului că *politica externă a Ungariei a devenit una independentă doar în anii '80* [s.a.]. Tot atunci s-a acceptat – din punct de vedere politic – conceptul unității culturale a națiunii maghiare și faptul că granițele statului ungar și cele ale națiunii maghiare nu sunt identice¹.

Stânga maghiară vedea posibilitatea realizării unității culturale a națiunii – având în vedere că tratatul de la Paris nu a prevăzut nimic în acest sens – în elaborarea unor proiecte confederative, bazate pe comunitatea de interese a națiunilor din Europa Centrală, precum și în lărgirea relațiilor bilaterale. Dar, la baza deciziei Cominform-ului împotriva Iugoslaviei din 1948, a stat tocmai faptul că Stalin nu tolera apariția unor centre regionale și nici o formă de autodeterminare în interiorul mișcării comuniste. Nu a mai rămas deci altceva, decât apelul la tezele politicii naționale elaborate de Lenin (garantarea unor

* Doctor în istorie, cercetător științific la Institutul de Cercetare al Minorităților al Academiei Maghiare din Budapesta (bardinandor@gmail.com).

¹ Despre politica externă a epocii Kádár: Fülöp, Sipos 1998; Békés 2004, pp. 237-256. Despre problema comunităților minoritare în cadrul politicii externe maghiare: Arday 1990, pp. 177-202; Földes 2007; Pritz, Sipos, Zeidler 2002, pp. 27-56. Despre legăturile maghiaro-maghiare: Romsics 2002, pp. 7-26; Bárdi 2004, pp. 90-100.